

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp juhatuse liikmed
Erakond Eesti 200
info@eesti200.ee

29.10.2025 nr 2.1-1/25/1561-3342-2

Eesti 200 Viimsi osakond
info@viimsi200.ee

Tähelepanu juhtimine

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) on saanud kaebuse, mille kohaselt saatis Eesti 200 Viimsi osakond e-posti aadressilt info@viimsi200.ee 2025. aasta kohalike omavalitsuse valimistega seoses valimisreklaami inimestele, kes ei olnud selleks nõusolekut andnud.

Selgitame, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artikli 4 punkti 1 järgi on isikuandmeteks igasugune teave tuvastatud või tuvastatava füüsilise isiku kohta. Tuvastatav füüsiline isik on isik, keda saab otseselt või kaudselt tuvastada. Nimelise e-posti aadressi alusel on isikud vähemalt kaudselt tuvastatavad.

Isikuandmete töötlemiseks peab alati olema mingi seaduslik alus. Isikuandmete töötlemise õiguslikud alused tulevad IKÜM artiklist 6. Andmetöötlejal lasub kohustus tagada, et isikuandmete töötlemine on seaduslik ehk selleks esineb õiguslik alus.

Valimisreklaami saatmisele kohaldub täiendavalt elektroonilise side seaduse (ESS) § 103¹ sätestatud otseturustuse regulatsioon. Otseturustusena käsitletakse pakkumisi, mis edendavad saatja tegevust – sealhulgas poliitiliste organisatsioonide ideede levitamist. Käesoleval juhul kutsuti saadetud valimisreklaamis üles hääletama Eesti 200 kandidaatide poolt, mistõttu on tegemist poliitilise otseturustusega.

ESS § 103¹ lõike 1 kohaselt on füüsilisest isikust sideteenuse kasutaja või kliendi elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustuseks lubatud üksnes tema eelneval nõusolekul. Nõusolek peab vastama IKÜM artikli 4 punktis 11 nimetatud tingimustele – see peab olema vabatahtlik, konkreetne, teadlik ja ühemõtteline tahteavaldus. Vaikimist või tegevusetust nõusolekuks ei loeta ning nõusoleku tagasivõtmine peab olema sama lihtne kui selle andmine.

Nõusoleku olemasolu peab olema tõendatav sõltumata sellest, kuidas kontaktandmed saadi, olgu need avalikult kättesaadavad või edastatud kolmanda isiku kaudu.

Tulenevalt ESS § 103¹ lõike 4 punktist 2 on elektrooniliste kontaktandmete kasutamine otseturustuseks keelatud juhul, kui edastatud teave ei sisalda juhendit või teavet, mis võimaldab sideteenuse kasutajal, kliendil või ostjal oma õigust keeldumisele realiseerida.

Nõusoleku tõendamise kohustus on erakonnal¹ ning otseturustaja kohustus nõusoleku olemasolu tõendada kehtib ka siis, kui pakkumise saaja kontaktandmed on avalikult internetis saadaval või kui need on sattunud otseturustaja pakkumiste saajate andmebaasi mõne teise isiku kaudu. Seega ükskõik, kust või kuidas füüsilise isiku kontaktandmed saadakse, nõusolek nende kasutamiseks otseturustuse eesmärgil peab alati olemas olema.

Tuletame meelde, et isikuandmeid ei tohi säilitada kauem, kui see on vajalik töötlemise eesmärgi saavutamiseks. Seega, pärast eesmärgi täitumist või juhul, kui andmesubjekt võtab oma nõusoleku tagasi, tuleb isikuandmed kustutada.

Alates 10. oktoobrist 2025 kohaldub valimisreklaamide puhul ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/900 ehk poliitreklaami määrus, mis sätestab poliitreklaami läbipaistvuse ja sihtimise nõuded. Määruse kohaselt peab poliitreklaam olema selgelt märgistatud ning iga reklaami juurde peab lisanduma läbipaistvusteade, mis sisaldab teavet tellija, rahastuse, avaldamise aja ja kogukulu kohta. Kui poliitreklaami sihitakse isikuandmete alusel, peab selleks olema andmesubjekti nõusolek ehk see nõue kattub IKÜM-i ja ESS-i nõusoleku põhimõtetega, kuid rakendub sihtimise kontekstis. Sihtimine ei tohi põhineda eriliigiliste isikuandmete tuletamisel ning mikrosihtimine ehk väga kitsale sihtrühmale suunatud reklaam on keelatud.

Lisame, et AKI tegeleb isikuandmete töötlemise õiguspärasuse hindamisega, sealhulgas kas poliitreklaam vastab määruse (EL) 2024/900 artiklitele 18 ja 19. Ning poliitreklaami läbipaistvuse ja reklaamiteenuste üle hakkab järelevalvet pidama Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet (TTJA). Täiendavat infot määruse rakendamise ja nõuete kohta saab lugeda [AKI kodulehelt](#) ning [TTJA poliitreklaami lehelt](#).

Seega, poliitilise otseturustuse puhul tuleb arvestada nii IKÜM-i, ESS-i kui ka poliitreklaami määruse nõuetega, mis täiendavad üksteist vastavalt reklaami saatmise ja sihtimise kontekstile.

Eeltoodust tulenevalt palume Teil hinnata, kas Teie tegevus vastab kehtivatele andmekaitse-nõuetele ning vajadusel lõpetada oma tegevus või viia see vastavusse nõuetega. Selgitame, et erakond vastutab oma ridades valimistel kandideerijate valimisreklaami saatmise nõuete täitmise eest. Erakonna huvides on tagada, et tema liikmed ja valimistel kandideerijad järgiksid kõiki isikuandmete töötlemise nõudeid.

Antud kiri on tähelepanu juhtimine ning sellele ei pea vastama.

Lugupidamisega

Mona-Reti Pavlov
jurist
peadirektori volitusel

¹ ESS § 103¹ lg 5.